

Vācijas ekonomikas ministrs vēlas samazināt rūpniecības elektroenerģijas izmaksas ar miljardiem subsīdiju palīdzību

Autors: Džulians Vettengels, CLEW

Energoietilpīgiem uzņēmumiem Vācijā būtu jāsaņem miljardiem eiro lielas valsts subsīdijas, lai samazinātu elektroenerģijas izmaksas, ja tie apņemas samazināt oglekļa dioksīda emisijas un strādāt valstī, paziņoja ekonomikas un klimata ministrs Roberts Hābeks. Ministra jaunais priekšlikums, ko valdība kopumā vēl nav apstiprinājusi, garantētu noteiktiem uzņēmumiem elektroenerģiju par 6 centiem par kilovatstundu 80 procentiem to patēriņa līdz 2030. gadam, kam būs nepieciešami 25-30 miljardi eiro valsts līdzekļu. Nozares pārstāvji atzinīgi novērtēja šo priekšlikumu kā "nepārprotamu spēles pavērsienu". Lielās subsīdijas, ko Eiropas ekonomikas lielvalsts piešķir savai iekšzemes rūpniecībai, noteikti izraisīs neapmierinātību kaimiņos esošajās ES valstīs, kurās ir mazāk finanšu brīvības, un Ekonomikas ministrija apgalvo, ka tā "apzinās šīs bažas".

Vācijas ekonomikas ministrs Roberts Hābeks ir ierosinājis piešķirt miljardiem lielas valsts subsīdijas energoietilpīgiem rūpniecības uzņēmumiem, kas starptautiskā mērogā konkurē ar lētu elektroenerģiju, ja vien tie apņemas līdz 2045. gadam panākt klimata neitralitāti un turpināt darbību Vācijā.

"Vācijai tās pamatrūpniecība ir vajadzīga tikpat lielā mērā kā nākotnes rūpniecība," paziņojumā presei sacīja Habeks. Rūpniecība jau šobrīd pāriet uz klimatam draudzīgiem ražošanas veidiem, bet valstij "ir jāatbalsta šis ceļš, jo tas nodrošinās, ka mēs paliksim spēcīga, konkurētspējīga valsts, kurā ir ilgtspējīgas darbavietas," viņš norādīja.

Maija pirmajā nedēļā kanclers Olafs Šolcs (SPD) un finanšu ministrs Kristians Lindners (FDP) kritizēja plānus par liela apjoma subsīdijām, un Hābeka priekšlikums noteikti tiks plaši apspriests valdībā un - ja tas tiks virzīts - arī parlamentā. Hābeks sacīja, ka viņa mērķis ir apspriest priekšlikumu ar nozares pārstāvjiem, asociācijām un politiķiem.

Enerģētikas krīzes apstākļos, ko izraisīja Krievijas karš pret Ukrainu, gan privātie, gan komerciālie patērētāji ir saskārušies ar krasu gāzes, naftas, ogļu un elektroenerģijas cenu pieaugumu. Valdība ir ieviesusi atbalsta

shēmas, lai palīdzētu rūpniecībai, taču tās ir tikai pagaidu pasākums. Tāpēc daži politiķi ir aicinājuši piešķirt subsīdijas, lai no 2024. gada janvāra elektroenerģijas cenas energoietilpīgajām nozarēm samazinātu līdz dažiem centiem par kilovatstundu.

Ministrs Habeks uzstāja, ka elektroenerģijas subsidēšana ir nepieciešama. "Pagājušā gada dažādie pasākumi ir stabilizējuši nozari, bet mēs nedrīkstam riskēt ar panākumiem," viņš paziņoja, piebilstot, ka, neraugoties uz neseno samazinājumiem, elektroenerģija joprojām ir 2-3 reizes dārgāka nekā pirms kara Ukrainā.

25-30 miljardi eiro "elektrības cenu pārvarēšanai" līdz 2030. gadam

Līdz 2020. gadam Hābeks ierosina noteikt "pārejas cenu par elektroenerģiju" 6 centu apmērā par kilovatstundu (ct/kWh) "skaidri noteiktam saņēmēju lokam" un 80 procentiem no to patēriņa.

Cenas pamatā būtu vidējā tirdzniecības cena, nevis individuāla uzņēmuma elektroenerģijas cena. Ja gada vidējā cena elektroenerģijas biržā pārsniegs 6 ct/kWh, uzņēmumiem tiks atmaksāta starpība. Faktisko elektroenerģijas iepirkumu uzņēmumi veic neatkarīgi no šā mehānisma. "Tādējādi uzņēmumiem joprojām ir stimulēts iepirkt elektroenerģiju pēc iespējas lētāk atbilstoši tirgus cenām," raksta Ekonomikas ministrija.

Pamatojoties uz pašreizējām elektroenerģijas cenām nākotnē, līdz 2030. gadam būtu nepieciešami 25-30 miljardi eiro valsts līdzekļu, norāda Ekonomikas ministrija. Tā ierosināja to finansēt no Ekonomikas stabilizācijas fonda, ko valdība izmantoja, lai finansētu enerģētikas krīzes seku mazināšanas pasākumu kopumu.

Ķīmijas rūpniecības asociācija VCI nosauca priekšlikumus par "nepārprotamu spēles maiņu" attiecībā uz starptautisko konkurētspēju. "Rūpnieciskās elektroenerģijas cena palīdz mums nodrošināt ražošanu un rūpnieciskās vērtības radīšanu un vēl labāk apgūt pāreju uz klimata neitralitāti. No tā iegūst visa Vācija un Eiropa," uzsvēra lobiju grupas vadītājs Wolfgang Entrups. Viņš piebilda, ka rūpniecības cena nevar būt pastāvīgs risinājums, bet tai jānodrošina "tilts uz nākotni", jo alternatīva risinājuma nav. Ķīmijas un kalnrūpniecības nozares arodbiedrība IGBCE

sacīja, ka nozares elektroenerģijas cena uzņēmumiem sniegtu drošību, kas tiem nepieciešama, lai veiktu apjomīgus ieguldījumus, kas nepieciešami, lai ražošanu padarītu klimatam draudzīgāku.

Vācija "apzinās" ES valstu raizes par to, ka tās finansiālā potenciāla dēļ varētu tikt izkropļota konkurence.

Lielās subsīdijas, ko Eiropas ekonomikas dzinējspēks piešķir savai iekšzemes rūpniecībai, noteikti sadusmos kaimiņvalstis, kurām ir mazāk finansiālās rīcības brīvības.

Dažas ES dalībvalstis jau ir ieviesušas līdzīgus pasākumus vai gatavojas to darīt, norāda Ekonomikas ministrija. Tomēr "mēs apzināmies citu dalībvalstu bažas, ka Vācija varētu vienpusēji traucēt konkurenci sava finansiālā spēka dēļ," raksta ministrija. Tāpēc valdība "uzsāks konstruktīvu viedokļu apmaiņu ar Eiropas Komisiju par visiem ar konkurenci saistītajiem jautājumiem".

Valstīm, kuras pašas nevar atbalstīt savu rūpniecību, ministrija ierosina izveidot "pagaidu īpašo programmu "European Bridge Electricity Price", kas varētu sniegt aizdevumus ar izdevīgiem nosacījumiem.

Lētāki atjaunojamie energoresursi ilgtermiņā

Ilgtermiņā ministrs Hābeks ierosina, lai rūpniecība saņemtu lētu elektroenerģiju no jaunām atjaunojamās enerģijas iekārtām. Valsts slēgtu tā sauktos līgumus par starpību (CfD), lai palīdzētu būvēt iekārtas, vai atbalstītu tiešos elektroenerģijas pirkuma līgumus (PPA) starp ražotājiem un nozares patērētājiem ar garantijām, lai samazinātu līgumos paredzētās riska prēmijas.

Rūpnieciskajiem patērētājiem nepastāv vienota elektroenerģijas cena, bet gan ārkārtīgi plašs cenu diapazons. Sarežģītas nodokļu un nodevu sistēmas dēļ tās ir atkarīgas no tā, cik daudz enerģijas uzņēmumiem ir nepieciešams, kad tas nepieciešams, kā tie to iegūst, vai tie konkurē ar konkurentiem ārvalstīs un daudziem citiem faktoriem.